

BASEL II

KREDİ RİSK AĞIRLIKLARI- STANDART YAKLAŞIMLAR

Kredi risk ağırlıklarının dışsal derecelendirme kuruluşları tarafından verilen rating notuna göre belirlendiği, rating notu alması koşulu taşımayan bir kısım müşterilerin kredi risk ağırlıklarının da Basel I'e göre belirlendiği yöntemdir.

Bu yöntemde müşterilerin bağımsız derecelendirme kuruluşlarından kredi notu almaları yasal zorunluluk değildir. Ancak, nota sahip olmanın kredi koşullarında avantaj sağlaması nedeniyle bir anlamda ekonomik zorlama diye adlandırılabilir. Bu nota sahip olmak teşvik edilmiştir. Bir müşteri %100 risk ağırlığına katlanarak, kredi notu almadan da kredilendirilebilir.

Standart Yaklaşım kapsamında Değişik Bağımsız derecelendirme Kuruluşlarının Verdiği Kredi Notlarının Eşleştirilmesi:

Standart Yaklaşımında kredi risk ağırlıkları Bağımsız Derecelendirme Kuruluşlarının (ECAI's) verdiği notlara ve bu notlara denk gelen temerrüt olasılıklarına dayandırılarak hesaplanmaktadır. Zaten Basel II dokümanında Standart & Poor's ile Moody's notasyonları kullanılmış ve bunlar gerek denetim otoriteleri için ve gerekse ECAI'ler için tavsiye niteliğinde olup referans değer olarak tespit edilmiştir. Hesaplanan bu referans değerler aşağıdadır.

KÜMÜLATİF TEMERRÜT ORANLARI (KTO)					
S&P Kredi Notları	AAA - AA	A	BBB	BB	B
Moody's Kredi Notları	Aaa - Aa	A	Baa	Ba	b
Üç Yıllık KTO'nun 20 Yıllık Ortalaması	0,10%	0,25%	1%	7,50%	20%

Aslolan her bir risk derecesi düzeyi için üç yıllık KTO olmalı ve üç yıllık KTO'ların 10 yıllık ortalamaları esas alınmalıdır. KTO ortalamaları için 2006 ve 2014 yıllarında esas alınacak dönemler örnek olarak aşağıda gösterilmiştir.

2006 YILINDA KULLANILACAK KTO İÇİN ESAS ALINACAK DÖNEMLER			
1. Üç Yıl	1994	1995	1996
2. Üç Yıl	1995	1996	1997
3. Üç Yıl	1996	1997	1998
4. Üç Yıl	1997	1998	1999
5. Üç Yıl	1998	1999	2000
6. Üç Yıl	1999	2000	2001
7. Üç Yıl	2000	2001	2002
8. Üç Yıl	2001	2002	2003
9. Üç Yıl	2002	2003	2004
10. Üç Yıl	2003	2004	2005

2007 YILINDA KULLANILACAK KTO İÇİN ESAS ALINACAK DÖNEMLER			
1. Üç Yıl	1995	1996	1997
2. Üç Yıl	1996	1997	1998
3. Üç Yıl	1997	1998	1999
4. Üç Yıl	1998	1999	2000
5. Üç Yıl	1999	2000	2001
6. Üç Yıl	2000	2001	2002
7. Üç Yıl	2001	2002	2003
8. Üç Yıl	2002	2003	2004
9. Üç Yıl	2003	2004	2005
10. Üç Yıl	2004	2005	2006

2008 YILINDA KULLANILACAK KTO İÇİN ESAS ALINACAK DÖNEMLER			
1. Üç Yıl	1996	1997	1998
2. Üç Yıl	1997	1998	1999
3. Üç Yıl	1998	1999	2000
4. Üç Yıl	1999	2000	2001
5. Üç Yıl	2000	2001	2002
6. Üç Yıl	2001	2002	2003
7. Üç Yıl	2002	2003	2004
8. Üç Yıl	2003	2004	2005
9. Üç Yıl	2004	2005	2006
10. Üç Yıl	2005	2006	2007

2009 YILINDA KULLANILACAK KTO İÇİN ESAS ALINACAK DÖNEMLER			
1. Üç Yıl	1997	1998	1999
2. Üç Yıl	1998	1999	2000
3. Üç Yıl	1999	2000	2001
4. Üç Yıl	2000	2001	2002
5. Üç Yıl	2001	2002	2003
6. Üç Yıl	2002	2003	2004
7. Üç Yıl	2003	2004	2005
8. Üç Yıl	2004	2005	2006
9. Üç Yıl	2005	2006	2007
10. Üç Yıl	2006	2007	2008

2010 YILINDA KULLANILACAK KTO İÇİN ESAS ALINACAK DÖNEMLER			
1. Üç Yıl	1998	1999	2000
2. Üç Yıl	1999	2000	2001
3. Üç Yıl	2000	2001	2002
4. Üç Yıl	2001	2002	2003
5. Üç Yıl	2002	2003	2004
6. Üç Yıl	2003	2004	2005
7. Üç Yıl	2004	2005	2006
8. Üç Yıl	2005	2006	2007
9. Üç Yıl	2006	2007	2008
10. Üç Yıl	2007	2008	2009

2011 YILINDA KULLANILACAK KTO İÇİN ESAS ALINACAK DÖNEMLER			
1. Üç Yıl	1999	2000	2001
2. Üç Yıl	2000	2001	2002
3. Üç Yıl	2001	2002	2003
4. Üç Yıl	2002	2003	2004
5. Üç Yıl	2003	2004	2005
6. Üç Yıl	2004	2005	2006
7. Üç Yıl	2005	2006	2007
8. Üç Yıl	2006	2007	2008
9. Üç Yıl	2007	2008	2009
10. Üç Yıl	2008	2009	2010

2012 YILINDA KULLANILACAK KTO İÇİN ESAS ALINACAK DÖNEMLER			
1. Üç Yıl	2000	2001	2002
2. Üç Yıl	2001	2002	2003
3. Üç Yıl	2002	2003	2004
4. Üç Yıl	2003	2004	2005
5. Üç Yıl	2004	2005	2006
6. Üç Yıl	2005	2006	2007
7. Üç Yıl	2006	2007	2008
8. Üç Yıl	2007	2008	2009
9. Üç Yıl	2008	2009	2010
10. Üç Yıl	2009	2010	2011

2013 YILINDA KULLANILACAK KTO İÇİN ESAS ALINACAK DÖNEMLER			
1. Üç Yıl	2001	2002	2003
2. Üç Yıl	2002	2003	2004
3. Üç Yıl	2003	2004	2005
4. Üç Yıl	2004	2005	2006
5. Üç Yıl	2005	2006	2007
6. Üç Yıl	2006	2007	2008
7. Üç Yıl	2007	2008	2009
8. Üç Yıl	2008	2009	2010
9. Üç Yıl	2009	2010	2011
10. Üç Yıl	2010	2011	2012

2014 YILINDA KULLANILACAK KTO İÇİN ESAS ALINACAK DÖNEMLER			
1. Üç Yıl	2002	2003	2004
2. Üç Yıl	2003	2004	2005
3. Üç Yıl	2004	2005	2006
4. Üç Yıl	2005	2006	2007
5. Üç Yıl	2006	2007	2008
6. Üç Yıl	2007	2008	2009
7. Üç Yıl	2008	2009	2010
8. Üç Yıl	2009	2010	2011
9. Üç Yıl	2010	2011	2012
10. Üç Yıl	2011	2012	2013

Ancak, derecelendirmeyi yapacak bir ECAI bu kadar eski bir geçmişe sahip değilse, bu değerleri kendisi tahmin yöntemiyle hesaplayacak ancak böyle bir durumda denetim otoritelerine karşı sorumlu tutulacaklardır.

Diğer taraftan, ECAI'lerin verdiği notlara göre belirlenen temerrüt oranları ile yukarıda Basel'in öngördüğü temerrüt oranlarının birebir uyuşması şart değildir. Ancak keyfiliğin önlenmesi için bir takım eşik ya da nirengi noktalarının belirlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla Basel büyük uluslar arası derecelendirme kuruluşlarının tarihsel verilerini kullanarak Monte Carlo Simulasyonu ile %99 ve %99,9 güvenirlilik düzeylerine denk gelen üç yıllık KTO'ların seviyesini de belirlemiştir. Belirlenen değerler aşağıdadır.

KÜMÜLATİF TEMERRÜT ORANLARI (KTO)					
S & P Kredi Notları	AAA - AA	A	BBB	BB	B
Moody's Kredi Notları	Aaa - Aa	A	Baa	Ba	b
3 yıllık KTO İzleme eşik Seviyesi (*)	0,80%	1,00%	2,40%	11,00%	28,60%
3 yıllık KTO Tetikleyici eşik Seviyesi (**)	1,20%	1,30%	3,00%	12,40%	35,00%

(*) % 99 Güvenlik aralığında

(**) % 99,9 Güvenlik aralığında

Şayet % 99 güvenlik düzeyine tekabül eden nirengi noktaları aşılır ise denetim otoriteleri ilgili ECAI'yi izlemeye alacaktır. ECAI tarafından hesaplanmış olan temerrüt oranının daha kötü gözükmesinin nedenleri irdelenecek ve tespit edilecek nedenler ilgili ECAI'nin standartlarındaki zayıflıklarıyla bağlantılı ise denetim otoriteleri ilgili ECAI'dan kredi risk değerlendirmesine daha yüksek bir risk kategorisi vermelerini isteyebilecektir.

% 99,9 güvenlik düzeyi aşılır ise ECAI'nin verdiği nota göre belirlenen risk ağırlıklarının çok zayıf standartlarla hesaplandığı ya da uygun bir şekilde derecelendirilmediği varsayılarak ilgili krediye denetim otoritesinin tespit edeceği yeni fakat daha yüksek bir risk ağırlığı uygulanacaktır. Ancak, yapılan incelemede ilgili ECAI'nin standartlarında bir zayıflık söz konusu değilse ve yine derecelendirme usulüne uygun yapılmış ise bu durumda denetim otoritelerinin kanaatine bağlı olarak ECAI'nin tespit etmiş olduğu orijinal notun kullanımına devam edilebilecektir.

Normal Standart Yaklaşım: Kredi risk ağırlıkları Standart & Poor's ve Moody's gibi uluslar arası kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği notlara yani bu notların denk geldiği temerrüt olasılıkları dikkate alınarak belirlenmektedir.

Basitleştirilmiş/Alternatif Standart Yaklaşım: Bu yöntemde, Hazine ve Merkez Bankalarının kredi risk ağırlıkları, bağımsız kredi derecelendirme kuruluşları tarafından değil, ihracat kredi kurumlarınca verilmiş olan ülke notlarının kullanılmasına izin verilmiştir.